Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

21 501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

CX **BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2026

Op 7 december aanstaande vindt de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid plaats te Brussel. Hierbij zend ik u de Geannoteerde Agenda voor deze Raad toe. Conform de vastgestelde afspraken informeer ik uw Kamer middels de Geannoteerde Agenda tevens over de voortgang van de onderhandelingen inzake de wijziging van de EU-Richtlijnen met betrekking tot het versterken van het raamwerk voor bedrijfspensioenvoorziening (IORP-II).

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

GEANNOTEERDE AGENDA FORMELE RAAD WERKGELEGENHEID EN SOCIAAL BELEID 7 DECEMBER 2026

In deze Geannoteerde Agenda (GA) treft u aan:

- De kwartaalrapportage t.a.v. het voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2016/2341 en 2016/97 met betrekking tot het versterken van het raamwerk voor bedrijfspensioenvoorziening (IORP, COM(2025) 842);
- Informatie over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 7 december 2026.

Kwartaalrapportage t.a.v. het voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2016/2341 en 2016/97 met betrekking tot het versterken van het raamwerk voor bedrijfspensioenvoorziening (herziening IORP II richtlijn), COM(2025) 842

Conform de informatieafspraken met uw Kamer informeer ik u hierbij over de stand van zaken rond de behandeling van het voorstel tot herziening van de IORP II-richtlijn.

Op 10 november heeft het comité voor Economische en Monetaire Zaken (ECON) van het Europees Parlement (EP) ingestemd met het rapport van rapporteur Boeselager (Groenen) en de rapporteur mandaat gegeven om de triloogonderhandelingen met de Raad te starten. Op 23 november wordt in de plenaire zitting van het EP in Straatsburg formeel melding gemaakt van dit besluit. In beginsel is dit de definitieve positie van het EP, tenzij hiertegen bezwaar wordt gemaakt (minimaal 72 leden, binnen 24 uur na de formele melding op 23 november). Op het moment van het opstellen van deze GA is die uitkomst nog niet bekend. In het verslag van deze Raad zal ik uw Kamer nader informeren over de positie van het EP en de inzet van het kabinet in de triloogonderhandelingen, in lijn met het BNC-fiche.

Het Ierse Voorzitterschap is voornemens begin december met het EP de triloogonderhandelingen te starten. Op het moment van verzending van deze GA is nog niet bevestigd dat er in december een triloog zal plaatsvinden.

Informatie over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 7 december 2026

In het nu volgende informeer ik u over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 7 december 2026, waaraan ik voornemens ben deel te nemen. De Formele Raad vindt plaats in Brussel. Tijdens de Raad geeft het voorzitterschap ook een toelichting op de stand van zaken rondom het Richtlijnvoorstel Gelijke Behandeling. Sinds de laatste Raad is de stand van zaken op dit dossier niet gewijzigd. Voor dit agendapunt verwijs ik u daarom naar de Geannoteerde Agenda voor de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 19 oktober.[1]

Agendapunt: Aanname Algemene Oriëntatie Europese Socialezekerheidspas (ESSPASS)

Doel Raadsbehandeling

Bereiken van een algemene oriëntatie (raadspositie), op het voorstel van de Commissie omtrent de ESSPASS.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Op 15 september 2026 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd voor een verordening betreffende de digitalisering van de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, tot vaststelling van een kader voor de ESSPASS. Over de inhoud en de kabinetsappreciatie heb ik uw Kamer eerder geïnformeerd via het BNC-fiche.[2]

Met het voorstel wil de Commissie de grensoverschrijdende procedures op het gebied van sociale zekerheid verder digitaliseren, zodat het aanvragen, afgeven en verifiëren van socialezekerheidsdocumenten sneller en eenvoudiger wordt. Het voorstel beoogt daarmee de administratieve lasten te verlagen, de verificatie van rechten te verbeteren en fraude en misbruik beter tegen te gaan. Het idee is dat burgers en werkgevers deze documenten in de toekomst digitaal kunnen aanvragen, ontvangen en gebruiken, onder meer via de European Digital Identity

[1] Kamerstukken II, 2026-2027, 21 501-31, nr. 842.
[2] Brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, Fiche: Verordening voor het Europees Sociaal Zekerheidspaspoort (ESPASS), 30 oktober 2026, 2026Z23680, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2026Z23680&did=2026D54586

Wallet (EDI-wallet). De materiële coördinatieregels uit de bestaande coördinatieverordeningen blijven ongewijzigd; het voorstel richt zich op procedures, digitale gegevensuitwisseling en verificatie.

Het voorstel voorziet in een uniform digitaal kader voor het online aanvragen, afgeven en grensoverschrijdend verifiëren van socialezekerheidsdocumenten. Het A1-document[3] en de Europese zorgpas (EHIC) vormen daarbij het startpunt. Deze documenten worden in beginsel digitaal beschikbaar gesteld in de wallet. Daarnaast blijft een fysiek alternatief met digitale beveiligingskenmerken beschikbaar, zodat ook mensen die geen gebruik kunnen of willen maken van digitale middelen toegang houden tot hun rechten. Verder bevat het voorstel bepalingen over de digitalisering van aanvraagprocessen, gegevensuitwisseling via EESSI[4], monitoring en rapportage, en een nieuwe governancestructuur met de introductie van een Digitalisering Werkgroep waaraan lidstaten kunnen deelnemen.

De afgelopen periode is het voorstel vier keer besproken in een Raadswerkgroep. Het Iers Voorzitterschap heeft in reactie op de opmerkingen van lidstaten diverse concept-compromisteksten geformuleerd. Het Ierse voorzitterschap werkt toe naar een algemene oriëntatie in de Raad van 7 december.

Inzet Nederland

Ik ben voornemens om namens Nederland in te stemmen met de algemene oriëntatie, mits de voor Nederland belangrijke punten voldoende zijn geborgd.

Zoals toegelicht in het BNC-fiche verwelkomt het kabinet het initiatief, omdat dit kan bijdragen aan betere dienstverlening, meer rechtszekerheid, minder administratieve lasten en een effectievere bestrijding van fraude. Het kabinet hecht eraan dat mensen ook zonder digitale middelen toegang houden tot hun socialezekerheidsrechten. Daarom is het voor Nederland van belang dat naast digitale documenten een volwaardig fysiek alternatief beschikbaar blijft.

Een belangrijk aandachtspunt voor Nederland is de uitvoerbaarheid. In de onderhandelingen heeft Nederland daarom nadrukkelijk aandacht gevraagd voor realistische afgifte- en implementatietermijnen. Daarbij heeft Nederland gepleit voor een implementatietermijn die rekening houdt met het moment waarop de relevante uitvoeringshandelingen en technische specificaties definitief zijn. In het oorspronkelijke voorstel moet het A1-document één jaar na inwerkingtreding van de Verordening geïmplementeerd zijn, terwijl de technische uitwerking en de bijbehorende uitvoeringshandelingen op het moment van vaststelling van de Verordening nog niet definitief zijn. Daarnaast heeft Nederland ook aandacht gevraagd voor een goede aansluiting op bestaande Europese digitale kaders en voor voldoende interoperabiliteit. Voldoende interoperabiliteit tussen de verificatiemethoden van het fysieke alternatief en de EDI-wallet is namelijk belangrijk om de implementatiekosten in ICT-infrastructuur te mitigeren.

Tot slot heeft Nederland benadrukt dat lidstaten nauw betrokken moeten blijven bij de verdere technische uitwerking en een volwaardige rol moeten hebben in de besluitvorming. Nederland is tevreden met de voorgestelde onderzoeksprocedure voor de uitvoeringshandelingen, zodat lidstaten via het comitologiecomité daadwerkelijk invloed hebben op de uitkomst en niet alleen worden geraadpleegd. Bovendien heeft Nederland ervoor gepleit dat de kern van de technische uitwerking niet via gedelegeerde handelingen verloopt, maar via uitvoeringshandelingen, zodat lidstaten ook daarbij een directere rol hebben.

Vanwege de beslotenheid van de onderhandelingen kan ik niet in detail ingaan op de inhoud van concept-compromisteksten of posities van andere lidstaten. Wel kan ik melden dat de lidstaten vrij eensluidende wensen hebben in lijn met de Nederlandse positie. Daarmee beweegt de concept-Raadspositie momenteel in de door Nederland gewenste richting. Ik heb er vertrouwen in dat er meer rekening zal worden gehouden met realistische implementatietermijnen, er meer aandacht zal zijn voor samenhang met bestaande Europese digitale kaders en er een versterkte betrokkenheid van lidstaten bij de governance en de verdere uitwerking zal zijn.

Er is nog geen definitieve concept-Raadspositie beschikbaar. Indien de uiteindelijke compromistekst op bovenstaande punten niet meer substantieel wijzigt t.o.v. de laatste compromistekst, kan Nederland instemmen met de algemene oriëntatie.

[3] Een document om aan te tonen in welk land iemand sociaal verzekerd is tijdens tijdelijk werk in het buitenland.
[4] EESSI is het Europese digitale systeem waarmee socialezekerheidsinstanties binnen de EU-lidstaten informatie met elkaar uitwisselen.

Agendapunt: Aanname Algemene Oriëntatie ODA-netwerk

Doel Raadsbehandeling

Bereiken van een algemene oriëntatie (raadspositie), op het voorstel van de Commissie omtrent het ODA-netwerk.[5]

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

In 2014 is het Europees netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA-netwerk) van start gegaan. Het ODA-netwerk brengt de arbeidsmarktvoorzieningsdiensten van alle EU-lidstaten (zoals het UWV in Nederland) samen. Het ODA-netwerk biedt een platform om prestaties op Europees niveau te vergelijken, goede praktijken in kaart te brengen en een systeem van wederzijds leren te ontwikkelen. Het netwerk biedt bovendien de ODA's mogelijkheden om bij te dragen aan de ontwikkeling van innovatief en empirisch onderbouwd beleid. Er ligt nu een voorstel om dit netwerk na 2027 structureel voort te zetten. Er is brede steun voor het structureel voortzetten van het netwerk.

Inzet Nederland

Nederland ondersteunt het voornemen om het ODA-netwerk na 2027 structureel voort te zetten en zal daarom instemmen met dit besluit. De afgelopen jaren is de toegevoegde waarde van het netwerk aangetoond. Met name door het vergelijken van prestaties op basis van gestructureerde assessments, kunnen ODA’s hun dienstverlening verbeteren.

Agendapunt: Raadsconclusies over het aanpakken van de werkgelegenheidskloof voor personen met een handicap met het oog op een meer inclusieve en concurrerende EU

Doel Raadsbehandeling

Aanname van de Raadsconclusies.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Iers voorzitterschap heeft Raadsconclusies gepresenteerd over het bevorderen van de arbeidsdeelname van personen met een handicap. Een EU waar het arbeidspotentieel van personen met een beperking benut wordt, is inclusiever en economisch concurrerender. De Raadsconclusies gaan in op de manieren waarop lidstaten personen met een beperking kunnen aanmoedigen en helpen bij het vinden en behouden van een baan, waaronder via scholing, dienstverlening, het bevorderen van toegankelijke sollicitatieprocedures en werkomstandigheden, quota en het voor werkgevers aantrekkelijker maken van het aannemen van mensen met een beperking. Lidstaten worden onder andere aangemoedigd om beleid te creëren dat alle relevante stakeholders meeneemt, volledig gebruik te maken van relevante EU-financiering die hiervoor beschikbaar is en te kijken naar de mogelijkheden die verantwoorde artificiële intelligentie kan bieden bij het bevorderen van de arbeidsmarktdeelname van mensen met een beperking.

Inzet Nederland

Ik ben namens Nederland voornemens in te stemmen met deze conclusies. Op het moment van schrijven van deze GA wordt nog onderhandeld over de uiteindelijke tekst, maar Nederland kan zich vinden in de hoofdpunten van de Raadsconclusies en onderschrijft het belang van het bevorderen van de arbeidsdeelname van mensen met een beperking.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Voor de aanname van Raadsconclusies is consensus vereist. De Raadsconclusies zijn nog niet definitief, maar vooralsnog bestaat er brede steun voor de kernboodschappen. Er is geen rol voor het Europees Parlement.

Agendapunt: Beleidsdebat over het bevorderen van de rechten van personen met een handicap in de EU door digitale en ondersteunde technologieën

Doel Raadsbehandeling

[5] Nederlandse benaming voor PES-netwerk (*European Network of Public Employment Services*).

Het Iers voorzitterschap stelt voor om van gedachten te wisselen over het bevorderen van de rechten van personen met een handicap in de EU door digitale en ondersteunende technologieën.

Inzet Nederland

De Nederlandse wet- en regelgeving, en het beleid, rondom de rechten van personen met een beperking sluit in grote lijnen aan op de Europese strategie van 2021 tot 2030, die dit jaar versterkt is. Het kabinet zet inclusie en maatschappelijke participatie van personen met een handicap centraal door uitvoering te geven aan de lange termijn nationale strategie ter implementatie van het VN-Verdrag Handicap. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan de eerste Werkagenda VN-Verdrag Handicap die loopt van 2025 tot en met 2030.

In dit kader voert het kabinet ook beleid uit om de rechten van personen met een handicap te bevorderen met digitale en ondersteunende technologieën. In lijn met de Europese strategie worden er bijvoorbeeld binnen de Rijksinkoop stappen gezet om digitale toegankelijkheid beter mee te nemen in aanbestedingen. Op 28 juni 2025 is de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn in werking getreden, met als doel bepaalde commerciële en digitale producten en diensten te verbeteren voor mensen met een beperking, denk aan computers, e-readers, pin- en ticketautomaten, bank- en financiële diensten en telecommunicatie. Websites en apps moeten voldoen aan standaarden zodat ze toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Verschillende toezichthouders houden hier toezicht op.

Ook heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 2025 en 2026 de ‘Subsidie Inclusieve Technologie’ beschikbaar gesteld voor MKB-bedrijven voor inclusieve technologie om de werkvloer toegankelijker te maken voor werknemers met een langdurige lichamelijke, mentale of zintuigelijke ondersteuningsbehoefte. Met deze subsidie kunnen MKB-bedrijven een deel van de kosten vergoed krijgen voor technologieën die bijdragen aan de arbeidsparticipatie van personen met een handicap.

Agendapunt: Europees Semester

a. Beleidsdebat over de financiering van socialezekerheidsstelsels in het licht van demografische ontwikkelingen, economische onzekerheid en arbeidsmarkt ontwikkelingen

Doel Raadsbehandeling

Het Iers voorzitterschap stelt voor om gedachten uit te wisselen over de financiering van socialezekerheidsstelsels in het licht van demografische ontwikkelingen, economische onzekerheid en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Inhoud/achtergrond

In september jl. heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een rapport gepubliceerd over de financiering van socialezekerheidsstelsels in het licht van toenemende druk op uitgaven. Dit rapport is reeds besproken in het Sociaal Beschermingscomité. Op moment van het schrijven van deze GA zijn de stukken die voorliggen bij dit beleidsdebat nog niet verspreid.

Inzet Nederland

Nederland steunt het bespreken van dit belangrijke onderwerp, ook met oog op demografische ontwikkelingen en veranderingen op de arbeidsmarkt. Tijdens de Raad zal ik het Nederlandse stelsel toelichten.

Aan de uitgavenkant kent Nederland een oudedagvoorziening die wordt gefinancierd door een combinatie van een omslagstelsel voor de AOW, die meestijgt met de levensverwachting, en een kapitaalgedekt stelsel voor het tweede pijler pensioen. De pensioenhervorming van de tweede pijler maakt het stelsel toekomst- en schokbestendiger, transparanter en eerlijker tussen generaties.

Om toegankelijke, kwalitatief goede en betaalbare zorg te garanderen moeten we de zorg hervormen. Op korte termijn neemt het kabinet maatregelen om het zorgstelsel te versterken. Deze zijn beschreven in de beleidsbrief[6] die de Kamer eind april heeft ontvangen. Met deze maatregelen werkt het kabinet aan een samenleving waarin het voorkomen van ziekte en eenzaamheid voorop staat, mensen worden aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid, en waarin gewerkt wordt aan welzijn en dat er altijd goede zorg is voor wie dat nodig heeft. De afspraken in het

[6] Kamerstukken II 2025/26, 36 800 XVI, nr. 191.

coalitieakkoord 2026–2030, het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord en het hoofdlijnenakkoord ouderenzorg dragen daaraan bij. De Staatscommissie Zorg zal voor de langere termijn aanbevelingen doen over meer hervormingen voor een financieel houdbaar zorgstelsel als antwoord op de toekomstige vergrijzing en personeelskrapte.

Aan de inkomstenkant werkt het kabinet aan het stimuleren van meer uren werken en het wegnemen van belemmeringen om voor meer uren werken te kiezen, door de herziening van het financieringsstelsel van de kinderopvang. Hiernaast werkt het kabinet aan de uitvoering van interventies en onderzoek in de praktijk in het lopende groeifondsprogramma ‘Meer uren werkt!’. Het kabinet wil meer werken meer laten lonen en onderzoekt de mogelijkheden van een voltijdsbonus, het meerurenvoordeel en de arbeidskorting per uur.

b. Gedachtewisseling over het herfstpakket

Doel Raadsbehandeling

Het Iers voorzitterschap stelt voor gedachten uit te wisselen over onderdelen van het Herfstpakket.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het jaarlijkse Gezamenlijk Werkgelegenheidsrapport (*Joint Employment Rapport*, of ‘JER’) betreft één van onderdelen van het herfstpakket i.h.k.v. het Europees Semester. In het JER signaleert de Commissie de belangrijkste trends op het gebied van werkgelegenheid en sociale ontwikkelingen binnen de EU. Verder toont het JER de voortgang van de lidstaten op de drie EU-kerndoelen voor 2030 die toezien op de terreinen werkgelegenheid, vaardigheden en de bestrijding van armoede.

Ten tijde van het opstellen van deze agenda heeft de Europese Commissie het herfstpakket nog niet gepubliceerd (verwacht in de week van 23 november). Naar verwachting zal de Commissie tijdens de Raad een presentatie geven over het herfstpakket, waarna de Raad eerste gedachten kan uitwisselen. Een kabinetsappreciatie over de verschillende onderdelen van het herfstpakket, waaronder de JER, wordt begin volgend jaar met uw Kamer gedeeld.

Inzet Nederland

Nederland scoort traditioneel goed op arbeidsparticipatie en kent een relatief sterke bijscholingscultuur. Tijdens de Raad zal het kabinet het belang benadrukken van het blijven investeren in om- en bijscholing van bepaalde groepen, zoals laaggeschoolden, mensen met flexibele of tijdelijke contracten, mensen met een migratieachtergrond en mensen met een beperking. We zien te vaak dat de mensen die hier de meeste baat bij hebben er het minst van profiteren. Op het gebied van armoede presteert Nederland beter dan het EU-gemiddelde.

c. Implementatie van de Raadsaanbeveling over het versterken van de Sociale Dialoog: kernboodschappen van het werkgelegenheidscomité

Doel Raadsbehandeling

Bekrachtiging van kernboodschappen.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

De in 2023 aangenomen Raadsaanbeveling[7] over het versterken van de sociale dialoog in de EU bevat een oproep aan lidstaten om te zorgen voor een gunstig klimaat voor de sociale dialoog op alle niveaus, waarbij collectieve onderhandelingen worden bevorderd en het recht op vrijheid van vereniging en vrijheid tot collectieve onderhandelingen geëerbiedigd worden.

Het werkgelegenheidscomité heeft begin oktober gesproken over de mate waarin de lidstaten delen van de Raadsaanbeveling (vrijwillig) uitgewerkt hebben[8]. Ook sociale partners op zowel nationaal als EU-niveau namen hieraan deel. Over twee jaar zal het comité de voortgang wederom monitoren.

De kernboodschappen constateren dat lidstaten belangrijke stappen hebben ondernomen om de sociale dialoog te versterken. De inzet bestond veelal uit juridische hervormingen, verbeterde institutionele afspraken en specifieke maatregelen. Een aandachtspunt is dat mechanismen niet altijd verzekeren dat consultaties tijdig en op een zinvolle manier plaatsvinden. Daarnaast zijn er in de EU gedeelde uitdagingen, zoals de afname in organisatiegraad bij zowel werknemers- als

[7] Tweede Kamer, 2022-2023, 21 501-31, nr. 709.
[8] https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/news/employment-committee-follows-2023-council-recommendation-strengthening-social-dialogue-eu-2026-10-08_en

werkgeversorganisaties. Ook het bijhouden van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, zoals nieuwe vormen van werk en de digitale en groene transities, vereist meer aandacht. Het werkgelegenheidscomité wijst verder op het belang van het evalueren van beleidsresultaten.

Inzet Nederland

Nederland herkent de in de voorliggende kernboodschappen geschetste uitdagingen en kan met de kernboodschappen instemmen.

d. Implementatie van de Raadsaanbeveling inzake leerrekeningen: kernboodschappen van het werkgelegenheidscomité

Doel Raadsbehandeling

Bekrachtiging van kernboodschappen.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

De in 2022 aangenomen Raadsaanbeveling[9] inzake leerrekeningen beoogt de eigen regie voor het individu te vergroten, en zo de deelname aan leren en ontwikkelen te stimuleren door lidstaten aan te moedigen een publiek gefinancierde individuele leerrekening op te zetten waarmee trainingen en opleidingen betaald kunnen worden voor iedere volwassen EU-burger van werkende leeftijd.

Het werkgelegenheidscomité heeft gesproken over de mate waarin de lidstaten delen van de Raadsaanbeveling (vrijwillig) uitgewerkt hebben en daar kernboodschappen over opgesteld.

De kernboodschappen constateren dat lidstaten gestaag toewerken naar het opzetten van leerrekeningen-beleid, maar dat het daadwerkelijk uitrollen van een effectief, toegankelijk en duurzaam systeem een uitdaging blijft. Het bereiken van groepen die de meeste baat hebben bij een leerrekening, zelfs in landen waar pilots succesvol afgerond zijn, blijkt een ingewikkelde opgave. Het werkgelegenheidscomité geeft de lidstaten een aantal aandachtspunten mee bij het opzetten van het leerrekeningenbeleid: borgen dat burgers zich eigenaar voelen van hun leerrekening, een duurzame financiering van het stelsel veiligstellen en kritisch blijven op de doeltreffendheid van het beleid.

Inzet Nederland

Nederland herkent de in de voorliggende kernboodschappen geschetste uitdagingen en kan instemmen met de kernboodschappen.

Agendapunt: W.v.t.t.k.

Herziening van het Mandaat van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA)

Het Ierse Voorzitterschap zal onder dit agendapunt kort ingaan op de stand van zaken en vervolgstappen betreffende de behandeling van het voorstel van de Europese Commissie voor de herziening van het mandaat van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA).

Stand van zaken

Na publicatie van het voorstel op 15 september jl. zijn onder het Iers Voorzitterschap de besprekingen over het herzieningsvoorstel gestart. Er hebben tot nu toe drie raadswerkgroepen plaatsgevonden. Lidstaten hebben vragen over het voorstel kunnen stellen en de gelegenheid gehad om tekstvoorstellen in te dienen. Ook Nederland heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt. In de raadswerkgroepen zijn de posities van de lidstaten op de verschillende onderwerpen nader geïnventariseerd. Op basis daarvan heeft het Voorzitterschap tot moment van het opstellen van deze GA twee compromisvoorstellen gepresenteerd.

Nederland heeft inbreng geleverd in lijn met het BNC-fiche[10] van 30 oktober jl. en het eerder opgestelde position paper[11]. Nederland heeft daarbij specifiek ingezet op (1) een sterkere rol van de ELA ten aanzien van (gedetacheerde) derdelanders, (2) een ruimer onderzoeksmandaat voor de ELA, met name op het terrein van persoonsgegevensverwerking, (3) een meer proactieve rol voor de ELA bij het initiëren en coördineren van gezamenlijke inspecties, en (4) betere toegang tot

[9] Tweede Kamer, 2021-2022, 21 501-31, nr. 680.
[10] Brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, Fiche: Herziening van de verordening over de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), 30 oktober 2026, 2026D54591.
[11] https://open.overheid.nl/documenten/92444fcf-870c-4224-8721-ddc0cdf01a86/file

relevante informatie voor arbeidsmigranten. Het voorstel van de Commissie sluit goed aan bij deze inzet en Nederland zet zich er dan ook voor in om het ambitieniveau van het herzieningsvoorstel te behouden.

Hoewel de herziening van het ELA mandaat breed wordt verwelkomd binnen de Raad, is er sprake van een verdeeld krachtenveld t.a.v. het ambitieniveau voor de voorgestelde wijzigingen. De door de Europese Commissie voorgestelde versterking van de rol van de ELA in afgestemde en gezamenlijke inspecties vormt één van de discussiepunten. Ook hebben lidstaten nog vragen over de toegang van de ELA tot relevante informatiebronnen, waaronder tot persoonlijke data, en hoe dit privacy technisch te realiseren is. Deze lidstaten pleiten voor verduidelijking van het voorstel op dit punt. Een groot deel van de Raad verwelkomt daarnaast de uitbreiding van het mandaat van de ELA naar de sociale zekerheid en arbeidsrechten van derdelanders. Wel heeft een aantal lidstaten verzocht om in het voorstel te verduidelijken dat de reikwijdte van het mandaat van de ELA t.a.v. derdelanders is beperkt tot sociale zekerheids -en arbeidsrechten en zich niet uitstrekt tot het migratie-acquis.

Vervolg

In de Raadswerkgroep van 25 november a.s. wordt inhoudelijk verder doorgesproken over bovenstaande punten.

Het Ierse Voorzitterschap is voornemens de onderhandelingen in de Raad spoedig af te ronden en heeft de ambitie uitgesproken om in december een concept Raadspositie aan Coreper voor te leggen. Deze concept-Raadspositie is bij het opstellen van deze GA nog niet beschikbaar. Indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven zal ik uw Kamer nader informeren, mogelijk in het verslag van de Raad.